

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 1956-1957.

VERGADERING VAN 9 APRIL 1957.

Verslag van de Commissie van Binnenlandse Zaken, belast met het onderzoek van het wetsvoorstel tot aanvulling van de provinciale wet en instelling van een procedure in geval van weigering door het Rekenhof van het visum van betalingsmandaten voor provinciale uitgaven.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1956-1957.

SÉANCE DU 9 AVRIL 1957.

Rapport de la Commission de l'Intérieur chargée d'examiner la proposition de loi complétant la loi provinciale et instituant une procédure en cas de refus par la Cour des Comptes de viser les mandats de paiement relatifs aux dépenses provinciales.

Aanwezig : de hh. HARMEGNIES, voorzitter; ALLARD, Victor DE BRUYNE, DELIÈGE, DURAY, DUTERNE, Baron HUART, LACROIX, LAGAE, LEMAL, NIHOUL, SLEDSSENS, VANDENBERGHE, VAN DER BORGH, VAN IMPE, YERNAUX en DE MAN, verslaggever.

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

Het wetsvoorstel van de achtbare heer L. Lagae, dat tot doel heeft een leemte aan te vullen in de provinciale wet, heeft algemene instemming gevonden in uw Commissie.

Welk is nu de leemte in de provinciale wet, die hier zou worden aangevuld?

In artikel 112 van de provinciale wet wordt bepaald dat de bevelschriften tot betaling op de kredieten der goedgekeurde begroting onder meer met het visum van het Rekenhof moeten bekleed zijn *voor de betaling*.

Nergens wordt er in de provinciale wet bepaald of voorzien wat er dient gedaan, welke procedure er dient gevolgd, wanneer het Rekenhof het visum weigert aan een bevelschrift door de Bestendige Deputatie verleend tot betaling van een som op één der artikelen der provinciale begroting uitgetrokken.

Zoals de heer Lagae het in de toelichting van zijn voorstel uiteenzet, oefent het Rekenhof, op grond van de artikelen 5 en 6 van zijn inrichtingswet, op de provinciale gelden dezelfde controle uit als op de Staatsgelden en zijn anderzijds, inzake vereffening van provinciale uitgaven, buiten

MESDAMES, MESSIEURS,

La proposition de loi de l'honorable M. L. Lagae, qui a pour objet de combler une lacune de la loi provinciale, a rencontré l'adhésion unanime de votre Commission.

Quelle est cette lacune de la loi provinciale qu'il s'agit de combler?

L'article 112 de la loi provinciale stipule que les mandats de paiement imputés sur les crédits d'un budget qui a été voté doivent notamment être revêtus du visa de la Cour des Comptes *avant le paiement*.

Nulle part la loi provinciale ne dit ou ne prévoit ce qu'il y a lieu de faire ni quelle est la procédure à suivre lorsque la Cour des Comptes refuse de viser un mandat délivré par la Députation permanente en vue du paiement d'une somme inscrite à l'un des articles du budget provincial.

Comme le déclare M. Lagae dans les développements de sa proposition, la Cour des Comptes exerce, en vertu des articles 5 et 6 de sa loi organique, le même contrôle sur les finances provinciales que sur les finances de l'Etat et, d'autre part, à quelques exceptions près, la procédure est iden-

R. A 5271.

Zie :

Gedr. St. van de Senaat :

77 (Zitting 1956-1957) : Wetsvoorstel.

R. A 5271.

Voir :

Document du Sénat :

77 (Session de 1956-1957) : Proposition de loi.

enkele uitzonderingen, gelijkaardige procedures toepasselijk.

De belangrijke aangelegenheid echter, waarvoor er een grondig verschil bestaat is juist die, waarin het Rekenhof het voorafgaand visum voor een uitgave zou weigeren.

Daar zit de leemte, die het onderhavig wetsvoorstel wil aanvullen.

Daar, waar wat de Rijksuitgaven betreft, het visum onder voorbehoud bestaat (zie toelichting van het voorstel Lagae blz. 2), bestaat dit voorbehoud inzake provinciale uitgaven niet en beschikt het Rekenhof over een absoluut veto. Daaruit vloeit een toestand voort, die uit juridisch en praktisch oogpunt beschouwd, onaanvaardbaar is, want indien het voorafgaand visum wordt geweigerd en het Rekenhof bij zijn standpunt blijft, kan er niet regelmatig tot de uitgave overgegaan worden.

Het is niet aan te nemen, dat het laatste woord blijft aan het contrôle-organisme en dit de uitgave kan beletten, zonder dat het in het minst verantwoordelijk is voor de uitgave, en verder heeft het Rekenhof niet te oordelen over de nuttigheid van een uitgave en zijn contrôle mag geen aanslag betekenen op de vrijheid, noch een beletsel vormen voor de verantwoordelijkheid van de provinciale beheerders (VAN MOL, *Institutions prov.*, blz. 181).

Steunend op de wettelijke procedure die bestaat inzake de contrôle op de Rijksuitgaven door het Rekenhof, waarin is bepaald dat het laatste woord steeds blijft aan het Parlement ingeval van geschil tussen Regering en Rekenhof, redeneert de steller van het wetsvoorstel als volgt :

« Gezien de provinciale zelfstandigheid is het logisch aan te nemen dat het Rekenhof zijn bevoegdheid inzake provinciale betalingen uitoefent ten behoeve van de Provinciale Raad. De Bestendige Deputatie ondergaat de contrôle en de gebeurlijke opmerkingen van het Rekenhof. Deze dienen aan de Provinciale Raad onderworpen te worden, die bevoegd is voor het beslechten van de geschillen tussen de Bestendige Deputatie en het Rekenhof, onder voorbehoud van het recht van de Koning de beslissing van de Provinciale Raad goed of af te keuren overeenkomstig de regelen der bestuurlijke voogdij.

» De eventueel verwekte koninklijke uitspraak is en blijft vatbaar voor beroep bij de Raad van State. »

Ten einde de hierboven omschreven leemte aan te vullen en het absoluut karakter van het veto-recht voor het Rekenhof weg te werken, worden wijzigingen voorgesteld in de artikelen 86, 107 en 112 van de provinciale wet.

Na het tweede lid van artikel 112 van de provinciale wet, dat luidt als volgt :

« De bevelschriften worden getekend door de voorzitter en de griffier; zij worden rechtstreeks gezonden aan het Rekenhof en met het visum van dit Hof bekleed vóór de betaling. »

zou de volgende tekst ingevoegd worden :

tique en ce qui concerne la liquidation des dépenses provinciales et celle des dépenses de l'Etat.

Cependant, le point important sur lequel il existe une différence fondamentale est précisément le cas où la Cour des Comptes refuserait de viser préalablement une dépense.

C'est cette lacune que la présente proposition de loi entend combler.

Alors que le visa peut être donné sous réserve en matière de dépenses de l'Etat (voir développements de la proposition Lagae, p. 2), cette procédure n'est pas prévue en matière de dépenses provinciales et la Cour des Comptes dispose d'un droit de veto absolu. Il en résulte une situation inadmissible, qu'on l'envisage sous l'angle juridique ou pratique, car si le visa préalable est refusé et si la Cour des Comptes maintient son point de vue, il est impossible d'effectuer régulièrement la dépense.

On ne peut admettre que le dernier mot reste à l'organisme de contrôle et que celui-ci ait le pouvoir d'empêcher la dépense sans assumer le moins du monde la responsabilité de celle-ci ; qui plus est, la Cour des Comptes n'est pas juge de l'utilité d'une dépense et le contrôle qu'elle exerce ne peut porter atteinte à la liberté ni entraver la responsabilité des administrateurs provinciaux (VAN MOL, *Institutions provinciales*, p. 181).

Se basant sur la procédure légale applicable au contrôle des dépenses de l'Etat par la Cour des Comptes, et qui prévoit que le dernier mot restera toujours au Parlement, en cas de désaccord entre le Gouvernement et la Cour des Comptes, l'auteur de la proposition raisonne comme suit :

« Etant donné l'autonomie provinciale, il est logique d'admettre que c'est à l'intention du Conseil provincial que la Cour des Comptes exerce ses attributions en matière de paiements provinciaux. La Députation permanente subit le contrôle de la Cour des Comptes, qui formule éventuellement ses observations. Celles-ci doivent être soumises au Conseil provincial, qualifié pour régler les désaccords entre la Députation permanente et la Cour des Comptes, sous réserve du droit pour le Roi d'approuver ou d'infirmer la décision du Conseil provincial conformément aux règles de la tutelle administrative.

» Un recours contre la décision royale éventuellement provoquée est ouvert devant le Conseil d'Etat. »

Afin de combler cette lacune et de mettre fin au caractère absolu du droit de veto de la Cour des Comptes, des modifications sont proposées aux articles 86, 107 et 112 de la loi provinciale.

Après l'alinéa 2 de l'article 112 de la loi provinciale, qui est libellé comme suit :

« Les mandats sont signés par le président et le greffier; ils sont adressés directement à la Cour des Comptes et revêtus de son visa avant le paiement. »

serait inséré le texte suivant :

» Wanneer het Hof oordeelt zijn visum niet te kunnen verlenen, worden de redenen van zijn weigering door de Provinciale Raad tijdens zijn eerstvolgende zitting onderzocht. Indien de Provinciale Raad beslist dat er tot betaling dient overgegaan, moet het Rekenhof zijn visum verlenen. »

De andere wijzigingen door de heer Lagae voorgesteld, hebben alleen tot doel de artikelen 86 en 107 der provinciale wet aan te passen aan de gewijzigde tekst van artikel 112.

Uw Commissie heeft de artikelen van het wetsvoorstel alsook het geheel met algemene stemmen goedgekeurd.

Dit verslag werd met eenparigheid van stemmen aangenomen.

De Verslaggever,
R. DE MAN.

De Voorzitter,
H. HARMEGNIES.

» Lorsque la Cour ne croit pas pouvoir donner son visa, les motifs de son refus sont examinés par le Conseil provincial au cours de la session suivante. Si le Conseil provincial décide d'effectuer le paiement, la Cour des Comptes est tenue de donner son visa. »

Les autres modifications proposées par M. Lagae aux articles 86 et 107 de la loi provinciale visent uniquement à adapter ces articles au texte modifié de l'article 112.

Votre Commission a approuvé à l'unanimité les articles de la proposition de loi de même que l'ensemble de celle-ci.

Le présent rapport a également été approuvé à l'unanimité.

Le Rapporteur,
R. DE MAN.

Le Président,
H. HARMEGNIES.